

VÄÄRTUSED – MIDA SA TÖÖLT OOTAD?

Juhend

Oodatav tulemus:

Klient

- analüüsib oma sisemisi tõekspidamisi, mis on tema käitumise aluseks;
- teab, mida oma elus tähtsaks peab ja kõige olulisemaks hindab;
- arvestab karjäärialaseid valikuid tehes oma väärtussüsteemiga, et vastu võetud otsused oleks sellega kooskõlas.

Sobiv sihtrühm: kõik sihtrühmad, kes võivad olla nii esimest korda töömaailma sisenemas kui ka tööturul juba kogenud töötajad

Vajalikud vahendid: tööleht, kirjutusvahend

Meetodid: iseseisev töö, paaristöö, rühmatöö

Aeg: 30 - 45 min

Tegevuse kirjeldus:

- Selgita ülesande eesmärki väärtuste erinevate funktsioonide kohta käitumisel.
Väärtused on:
 - on normiks või eeskujuks, millest juhinduda, kuidas olla ja tegutseda;
 - on motivatsiooni allikas, kuna panevad inimesed tegutsema soovitud eesmärkide nimel, aitavad neid saavutada ja ennast teostada;
 - on aluseks otsustamisel – mitmesugustele nähtustele antavate hinnangute kriteeriumiks, mis aitab otsuseid vastu võtta.
 Oma väärtuste teadvustamine aitab seada eesmärgi ja määrata prioriteete.
- Pärast töölehe täitmist suuna paaristöole: lähima naabriga tulemuste võrdlemine.
Küsimused, millest võib juhinduda:
 - Kuivõrd sarnased või erinevad on tulemused?
 - Millised väärtused on ühiselt jagatud?
 - Mis tulemustes üllatas?
 - Kuivõrd olen seni tehtud karjäärialastes otsustes oma väärtustest lähtunud?
- Arutage rühmas järgmise küsimuse üle: Kas sarnaste väärtuste omamine on teatud erialal töötamise tulemus või viib kõigepealt teatud väärtuste omamine neid seda elukutset valima?
Kasutada võib väitluse vormi, kus pool gruppi kaitseb esimest ja pool gruppi teist seisukohta.

*Allikas: Karjäärirada. Ülesannete kogumik. Tööturuamet, 2003
Kohandatud Bulletin No 2001, "Exploring Careers", U.S. Department of Labor põhjal*

VÄÄRTUSED – MIDA SA TÖÖLT OOTAD?

Tööleht

Vaata ülesande paremaks mõistmiseks kõigepealt läbi terve loetelu. Seejärel loe see punktihaaval uuesti läbi ja hinda, kui oluline on iga kirjeldatud väärtus Sinu jaoks. Kasuta hindamisel järgmist skaalat:

- 1 = ei ole üldse oluline
- 2 = ei ole eriti oluline
- 3 = mingil määral oluline
- 4 = väga oluline

- _____ **Aidata ühiskonda** – anda oma panus maailma parandamiseks.
- _____ **Aidata teisi** – aidata teisi inimesi individuaalselt või väikestes rühmades.
- _____ **Suhtlemine** – palju igapäevaseid kontakte inimestega.
- _____ **Töö koos teistega** – tihedad koostöösuhted teistega; tegutsemine meeskonnaliikmena ühiste eesmärkide nimel.
- _____ **Kuuluvus** – olla organisatsiooni liige, kelle töö või staatus on Sulle oluline.
- _____ **Sõprus** – arendada lähedasi, isiklikke suhteid kaastöötajatega.
- _____ **Konkurents** – võrrelda oma võimeid teiste omadega seal, kus tulemused on mõõdetavad.
- _____ **Otsustamine** – võimalus määrata poliitikat ja tegevuskurssi.
- _____ **Töö pingelukorras** – töötamine olukorras, kus nõutakse tähtaegadest kinnipidamist ja kõrget kvaliteeti.
- _____ **Võim ja autoriteet** – kontroll teiste inimeste tegevuse üle.
- _____ **Teiste inimeste mõjutamine** – töötada seal, kus saad muuta teiste hoiakuid ja arvamusi.
- _____ **Töö üksinda** – teha asju ise, teistega palju kontakteerumata ja konsulteerimata.
- _____ **Teadmised** – otsida infot, põhjusi ja seoseid.
- _____ **Intellektuaalne staatus** – Sinusse suhtutakse kui intellektuaali või eksperti.
- _____ **Kunstiline loovus** – teha loovat tööd mistahes kunstivormis.
- _____ **Töö täpsus** – töö, kus tuleb jälgida täpseid ettekirjutisi ning on suur vastutus.
- _____ **Stabiilsus** – tööülesanded on suures osas ette ennustatavad ning ei muutu tõenäoliselt pika perioodi vältel.
- _____ **Turvalisus** – kindlustunne, et ma ei kaota ootamatult oma tööd ja saan mõistlikku palka.
- _____ **Kiire tempo** – töötada tuleb kiiresti, pidevalt hoides tempot.
- _____ **Tunnustus** – saada hea töö eest suulist või materiaalist tunnustust.
- _____ **Töörõõm** – teha tööd, mis väga või enamasti meeldib.
- _____ **Risk** – teha tööd, mis nõuab kiirete otsuste tegemist ja riskimist.
- _____ **Kasum, tulu** – töö, millega kaasneb suur sissetulek.

_____ **Sõltumatus** – võimalus ise otsustada, millist tööd ma teen ja kuidas ma seda teen.

_____ **Moraalne panus** – tunned, et Su töö toetab Sinu jaoks olulisi eetilisi standardeid.

_____ **Asukoht** – elu- ja töökoht (linn, geograafiline piirkond), mis sobib kokku Sinu elustiiliga.

_____ **Leidlikkus** – luua uusi ideid, programme, organisatsiooni struktuure või midagi, mille peale ei ole veel tulnud.

_____ **Esteetika** – töötada ametis, mis eeldab head maitset ja ilutunnetust.

_____ **Juhtimine** – juhendada teisi inimesi nende töös.

_____ **Muutus ja mitmekesisus** – tööülesanded, mis muutuvad sageli või mida tuleb sooritada erinevates olukordades.

_____ **Keskkond** – elada linnas või alevis, kus saad kaasa aidata ümbruskonna probleemide lahendamisele.

_____ **Füüsiline pingutus** – töö, mis nõuab head füüsilist vormi.

_____ **Vabadus aja planeerimisel** – võimalus teha oma tööd vastavalt isiklikule ajakavale, ilma kindlaksmääratud tööajata.

MILLISED ON SINU IDEAALSE TÖÖKOHA OMADUSED?

Kirjuta alltoodud ridadele need töökoha omadused, mis on Sinu jaoks kõige tähtsamad (omadused, millele Sa andsid hindeks 4. Lisa siia kindlasti need aspektid, mis Sulle veel on töökoha juures olulised, kuigi neid väljapakutud loetelus ei olnud.

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Missugune amet või töökoht võiks seda kõike Sulle pakkuda?

Kui Sul on juba mõningane töökogemus olemas (kaasa arvatud praktika, töö suvevaheajal), mõtle, mil määral Sinu poolt tähtsaks peetud töökoha omadused tegelikkuses eksisteerisid?

Millega olid kõige rohkem rahul?

Millest tundsid puudust või mis ei sobinud?

Ühel ametialal töötavatel inimestel on sarnasusi hoiakutes ja nende väärtused näivad peegeldavat ka töökaaslaste omi – kas sarnaste väärtuste omamine on teatud erialal töötamise tulemus või viib kõigepealt teatud väärtuste omamine neid seda elukutset valima?